

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani, Franciška ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglas: Prostor 1 mm x 55 mm po K 1'20. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 1'60. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 180, za pol leta K 90, za četrt leta K 45, za mesec K 15, Za Nemčijo celo leto K 216, za ostalo tujino in Ameriko K 240.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Franciška ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Nobenh sovražnikov se ne bomo bali!

Politični in gospodarski boj, ki ga vodimo zadnje čase na vse strani, je sula v proletarskem boju. V tem boju se šolamo vsi. Če pomislimo, kako se po se pričele razvijati naše politične in strokovne organizacije po Stirkigovi eri, nas navdaja ta razvoj z veseljem in zadoščanjem. S ponosom gledamo na razvoj, s ponosom na uspehe, ki so jih naše organizacije in zaupniki izvajali: sicer polagoma, a vendar korak za korakom. Lahko rečemo, da do zadnje železničarske stavke ni niti ene naše podvzete, ponesečilo. K tem zmagam, ki so krepile našo moralno stran in zbujale pogum, združen z razsodnostjo, je pospeševala v prvi vrsti naša sloga in naša dosledna disciplina, ki je ni v nobenih drugih organizacijah kakor v naših. Dosedanje delo in uspehi naših organizacij nam potrjujejo, da smo na pravi poti. Hoteli smo, da si proletarijat obgrađi svojih organizacij izboljša svoj položaj kakor je to mogoče v danih razmerah, hoteli smo, da delavstvo spozna socializem se uživi vanj in deluje zanj. To pa ni delo enega dne, enega leta in tudi ne delo desetih let. Proletarijat in njegove organizacije se morajo vzgojiti, priboriti si nov svetovni nazor, da smatrajo socializem za svojo vero in rešitev.

Nad vsem tem delom in uspehi so postale meščanske stranke ogorčene in ljubosumne. Pričele so boj z nami in proti nam, ne proti nam posameznikom, ampak indirektni in direktni boj proti našim organizacijam na ta način, da so blatiše na prav ne pošten način vplivneše sodruga, skušale škodovati delavstvu pri medznih gibanjih, itd. Ostudni boj so pričele proti nam, ker so mislile, da se dajo delavske organizacije, ki so zgrajene s trudom delavstva, razbiti z obrekovanjem, oslabiti z bajkami o izdaistvih in podobnimi stvarmi. In ni se jim posrečilo!

Ne smemo pa misliti, da je tega boja proti naši stranki in organizacijam že konec. Boj se bo nadaljeval

in v tem boju zahteva naša delavska čast, da ostanemo trdni, složni ter da tudi postavimo svojega moža v obrambo naših svetinj.

V zadnjem času se proti organizacijam mnogo intrigira: ne v organizacijah, ampak od zunaj prihaja ta strup. Kje ima svoj izvor, ne ve nihče; vemo pa, da se v delavsko gibanje, kadar se razvije, pritepejo povsod agenti provokaterji, ki jih plačuje delavski sovražniki, da zapeljejo delavstvo v neslogo, da razširjajo lažnjive vesti ter s tem zanašajo prepire v organizacije. Tako je bilo v osemdesetih letih že v Avstriji na Slovenskem. Ko je postajalo nevarno, za te ljudi med delavstvom, im je dala avstrijska vlada denar, dasi so prej igrali anarhiste, da so se odpehali v Ameriko. In danes moramo še bolj paziti! na to, komu zaupamo!

V tem boju je v prvi vrsti naša dolžnost, da razširjamo delavsko časopisje, zlasti dnevnik »Naprej«. Klerikalci imajo povsod svoje liste. Najostudneje pišejo proti nam in ljudje to čitajo in verujejo najgrši laži. Enako kakor je razširjeno klerikalno časopisje, bi se moralo razširiti v vsako rodbino tudi naše časopisje, da ljudstvo spozna resnico Vrhutega pa mora zavladati v naših organizacijah ona disciplina, ki smo je bili vajeni prej. Le v disciplini je moč in to moč potrebujemo za — dobroti proletarijata. Pošten človek pride v organizacijo in sodeluje v njej, nepostenežak ruje proti njej zunaj.

Zavedajmo se, da je v teh kritičnih časih, ko se bližajo volitve, delo za organizacije, sloga in disciplina med delavstvom najpotrebnejše, najmujeje ter da noben socialist tega dela ne sme ovirati ali ga izpodkopavati. Kdor ne dela v tem zmislu, ni socialist, pa naj bo Peter ali Pavlj. Mi stojimo na načelu proletarci, združite se!

Združiti se moramo, ker nam grozi sovražnik in ker se bojujemo za socializem.

ih sejah, da stavkarji, kateri so člani zadrug, lahko dobivajo svoje potrebnine na upanje v vseh zadrugah in sicer do zneska njih vplačanih deležev ali posojenega kapitala.

V nekem uredniškem članku glasila škotskih zadrug »Scottish Co-operator« je bil sledeči odstavek: »Akoravno se je ustavilo z delom tako nenadno in neprimerno nepričakovano, se ne obotavljamo niti za trenutek izjaviti, da je to ne samo popolnoma pravično, ampak tudi obstoječih okoliščinah edina pot za dosego boljših pogojev, katero su zamogli zavzeti.« In ta uredniški članek končuje z besedami: »Delavci sodelujte! Boj železničarjev je tudi vaš boj. Zadržniki, brez ozira na vaš poklic, to je vaš boj. Naši tovariši morajo prenašati udarce napadov in mi jim moramo pomagati, ako bi bilo treba tudi prevzeti del njih žrtve.«

In do tega prepričanja morajo priti tudi člani zadrug prodajal v Ameriki, da pomagajo delavcem, ki se nahajajo v mezdnem boju, da laže izvoljuje svojo zmago. In ravno od zadrug prodajal je veliko odvisno, ali izidejo delavci iz meznega boja zmagovalci ali premaganci.

V zadnjih dveh velikih stavkah, premogarski in teklarski, se je pokazalo, koliknega pomena so zadržne prodajalne in pokazali so se tudi nedostatki istih. Pokazalo se je, koliknega pomena je za razvite zadržne prodajal in zadržništva sploh, ustanovitev zadržne velenakupne trgovine, katera bi zalagala male za družne prodajalce. Pokazalo se je kako zelo se občuti, ker zadržniki se nimajo svoje lastne centralne banke. Vse te nedostatke se mora odpraviti in zadržništvo bo uspevalo. In ako je zadržništvo dobro razvito, bo s tem veliko pomagano tudi splošnemu delavstvu, ker bo imelo na svoji strani močnega pomočnika v mezdni boju.

Ako bo zadržna organizacija zvesto stala na strani delavskih strokovnih organizacij, bo tudi zadnja zvesota stala na strani prve, in napredk obeh je zagotovljen. Kajti obe organizaciji sta odvisni druga od druge. Ena sama ne more napredovati po začrtani poti, to je dokazano. Vsele mezdni bojevi sta prizadeti obe in skupno bodeta lažje voditi boji, proti skupnemu sovražniku, kot pa vsaka posamezna.

Vslede tega morajo člani zadržnih prodajal stati vedno na strani stavkarjev in istim pomagati, ker se bojujejo proti istemu nasprotniku, kot zadržne organizacije.

(Tako piše k temu vevlačnemu vprašanju glasilo ameriških Slovencev. Sodrugi v Sloveniji naj pazno prečitajo, si zapomnijo in naj se ravnajo po navedenih nasvetih, kajti: v vsaki navedeni besedi je spoznanje resnice. To bo pa tudi najboljši odgovor, na napade meščanskih listov, ki so se ljuto zagnali v naše, konzumne organizacije, ki so na predlog s. A. Kristana ob času železničarske stavke stale železničarjem članom ob strani. Op. uredn.)

Spominjajte se o vsaki priliki strankinega tiskovnega sklada!

(Vesti I.D.U.)

NARODNO PREDSTAVNIŠVO. Izjava vlade.

Belgrad, 26. Podpredsednik časnega narodnega predstavništva, dr. Ribar, odvarja 91. redni sestanek časnega narodnega predstavništva ob 16.15. Ministrski predsednik dr. Milek Vesnić prečita naslednjo deklaracijo kraljeve vlade: Gospodje člani časnega narodnega predstavništva! Vlada ima čast v tem trenutku vsled visokega poverjenja krone predstaviti se Vam in vsej naši državi in razviti program, ki mora biti izveden v najkrajšem času, ker

to brezpogojno zahtevajo bistveni in imperativni interesi naše države. To vlado vodi prvi in gotovo edini cilj, izdelati za kraljevino SHS njen osnovni zakon, to je njeno ustavo, ter na ta način ustvariti pravno podlago za vsestranski razvoj blagostanja njenega in njenih državljanov in jim dati tako istočasno priliko, da na široki in trajni podlagi prosto izrazijo svojo voljo o osnovni ureditvi naše skupne domovine. To odgovarja temeljnim željam kakor tudi žrtvam, katere je naš narod tako velikodušno pretrpel v strašni vojni skupno s svojimi plemenitimi zavezniki in sobojevniki za isto idejo: pravico in svobodo, kakor tudi svečani obljubi, ki jo je dal nosilec krone zgodovinskega dne 1. decembra 1918. — Zato hoče vlada takoj in odločno ustvariti podlago za našo novo ustavo, da jo predloži ustavotvorni skupščini, ko se sestane. Narodnemu predstavništvu je bil že predložen zakonski načrt o volitvah za ustavotvorno skupščino, kakor tudi zakonski predlog o ratifikaciji mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo in Bolgarsko. Vlada Vas bo v najkrajšem času prosila za odobrenje potrebnega kredita, ki ga potrebuje za pravilno finančno upravo do trenutka, ko bo redno narodno predstavništvo moglo poslovati rednim potnim. — Ker ves naš narod v vseh svojih slojih potrebuje jamstva za svoj mirni razvoj, smatra vlada za svojo neodložljivo dolžnost, da zagotovi red in mir v naši državi. — Moji tovariši in jaz gojimo nado, da bo začasno narodno predstavništvo podpiralo naše namere in jih podkrepilo s svojim zaupanjem, zlasti ker smo uverjeni, da smo v vseh temeljnih političnih vprašanih izraz in predstavitelji ogromne narodove večine, ker po globokem prepričanju nas vseh to enotno želi in pričakuje ves naš narod in vse naše javno mnenje in ker vsi naši prijatelji in sosedje s pažnje spremljajo naše delo. — V tem posebnem pogledu smatram za svojo dolžnost izjaviti, da bo današnja vlada, ko bo imela čas upravljati državne posle v mednarodnih odnosih, sledila preiškušeni poti Srbije. Kakor doslej hočemo, biti tudi nadalje verni zavezniki, iskreni prijatelji in spravljivi sosedje in napravim ostalim našim sosedem, verno čuvajoč s svojo krvjo svoja v stoletni borbi izvojevana prava in zavedajoč se svojih mednarodnih obveznosti. — Na tej podlagi, gospodje poslanci, mislimo delati in vztrajati ter se nadejamo, da bo ves ta naš program zadobil Vaše odobrenje in požrtvovalno sodelovanje. Domovina nas vse pozivlje na veliko in resno delo. Verujemo, da se boste vsi odzvali temu pozivu. — To izjavo ministrskega predsednika sprejme zbornica z odobravanjem na znanje. — Potem zaključijo predsednik dr. Ribar sejo ob 17.15. Prihodnja seja bo dne 27. t. m. z naslednjim dnevnim redom: 1. razdelitev v sekcije, 2. debata o vladni izjavi, 3. ostale točke današnjega dnevnega reda.

Na današnji seji narodnega predstavništva je poslanec Mellior Cobal (socialist) interpeliral vlado o dogovoru glede eksploatacije gozdov kneza Auersperga, ter poslanec Adolf Ribnikar o režimu, ki krši svobodo tiska v Sloveniji

SESTANEK TRUMBČA IN SCIALOJE.

Trst, 25. »Il Lavoratore« poroča iz Rima od 24. t. m.: Rimski list »Il Messaggero« piše, da bo minister zunanjih zadev Scialoja v prihodnjih dneh odpotoval v Palianzo, kamor dospeta tudi dr. Trumbič in dr. Pašič. Dan sestanka ni še določen, a domneva se, da bo v prvih dneh junija jadransko mir lahko dogotovljen.

SPLOŠNA STAVKA V FUPLANJI IN BENEČIH.

Trst, 25. Glasom poročil tukajšnjih listov je izbruhnila v soboto v

Karniji (videmsko okrožje) v Furlaniji in na Beneškem splošna stavka v znak protesta proti veliki brezposelnosti in težavnem gospodarskem položaju, v katerem se nahajajo pokrajine, ki so trpele vsled vojnih dogodkov. Vse kategorije delavcev, vstevši železničarje, so se priključile stavki. Listi ne izhajajo.

ŽELEZNIČARSKA STAVKA NA IRSKEM.

London, 26. Železničarska stavka se je včeraj v Dublinu resno razširila. Železniške zveze so večje del prekiniene. Več tovornih parnikov ne more svojega tovora razložiti. Vprašanje preprečenja orožnih in municijskih tovorov po delavstvu se bo obnavljalo prihodnji teden pri letni skupščini transportnih delavcev, ki se bo vršila prihodnji teden v Gauthamptonu.

Novice.

— Narodni poslanec Milan Lekić je umrl v Belgradu.

— Mehikanski predsednik Carranca je bil 20. t. m. umorjen. Sedaj je bil general Huerta izvoljen za začasnega predsednika z 224 proti 28 glasovi.

— Prvi Masarykov spomenik so odkrili 24. t. m. v Biskupicah na Češkem.

— Pomanjkanje časopisnega papirja, Zagrebškim listom je začel zopet primanjkovati časopišni papir tako, da je njih redno izhajanje zelo oteženo.

Dnevne vesti.

»Slovenčeva« kozja molitvica.

»Slovenec« prinaša članek »Politična zrelost«, v katerem se vprašuje, kaj bodo rekli zgodovinarji o naši prvi dobi po ujedinjenju. Da, tudi mi smo radovedni. Vemo pa, da bodo najbolj razočarani nad pisavo klerikalnega časopisja, zakaj, če bodo prelistali to, bodo prav gotovo uvideli, da je klerikalno časopisje bralo sicer levite drugim, samo pa uganjalo največjo demagogijo, pospeševalo anarhijo v mišljenju, ker je lagalo in pisalo vsak dan drugače. Klerikalci so bili v tem poldrugem letu republikanci, monarhisti, socialisti, komunisti, beli gardisti, federalisti, centralisti, sploh ljudje, ki so delali v časopisju umazano in nedosledno politiko zato, da so grabili milijone. Ljudstvu so pa ponujali laži in fraze. In ko ne morejo dalje, sedaj bo pa — pridiga.

Ženi proletarki, »Večerni list« je pred kratkim nesramno napadel naše žensktvo, ki se je v svojem listu oglasilo z oklicem »Sestram«, kjer zahteva svobode za žensktvo. »Večerni list« je stvar zavil takoj na ta način, češ da naše žensktvo zahteva prostitucijo itd. Da je to zavijanje več kot hudobno, je jasno. Kdo pa pospešuje ravno današnji družabni red z vsemi človeškimi zločini vred, družabni red, koljega najvnetejši zagovornik je naše klerikalno časopisje! Ali je ženi proletarki, ki je tožila že v časih in še toži o svoji bedi, klerikalizem kaj pomagal iz njene bede, če se je zatekala v njegovo okrilje? Nasprotno! Klerikalizem je žensktvo povsod najbolj izrabljaj in jo v svoje namene izrablja še danes. »Večerni list« je z goraj omenjenim napadom na proletarsko žensktvo le pokazal, da klerikalizem hoče žensktvo vzdržati še vedno v sužnosti teme in da mu je klic ženske po svobodnih in pravičah za moža in sebe bil sila nevšeč. In če se danes klerikalci potegujejo za žensko volilno pravico, ni to iskrenost, marveč maneuver, nobeno načelo, temveč je izrabljanje splošne ženske politične neorientiranosti v klerikalnostrankarske koristi. Naj si to naša žena proletarka zapomni in pri volitvah pokaže, da je tudi pri nas, če že ne večina, pa vsaj del žep-

Zadržništvo in mezdni boji.

List »Prosveta«, eden najboljših slovenskih dnevnikov v Ameriki, je dosedaj objavil železoserijo člankov, tikačočih se zadržništva (konzumnih organizacij) »Prosveta« je glasilo največje Jugoslovenske podporne (strokovne) organizacije, (Slov. Narodne Podporne Jednote: S. N. P. J.), ki se z vso vneto trudi vzgojiti med ameriški Jugoslovenci smisel za skupnost v političnih kakor tudi gospodarskih organizacijah. Osobito na poslednje polaga veliko važnost. K temu vprašanju pa piše:

Kako stališče naj zavzamejo zadržne organizacije z ozirom na razne stavke delavcev za izboljšanje njih položaja?

Zadržništvo je takorekoč gibanje materijalno izkoriščenih delavcev. Zadržništvo se je pričelo razvijati le v onih krajih, kjer so bili delavci brezmejno izkoriščani od strani privatnih trgovcev, od strani privatnih interesov. Kjerkoli pa delavci niso občutili silnega izkoriščanja od strani privatnih trgovcev, se zadržništvo ni pojavilo, vsaj iz srede delavcev ne. Pri razvijanju zadržništva pa igra tudi izobrazba delavcev veliko vlogo in želja po organiziranju. Tako n. pr. opazimo, da se zadržništvo najbolj razvija v onih industrijskih krajih, kjer so delavci izobraženi in kjer so že strokovno organizirani. In to je resnica. Ako so delavci strokovno organizirani, se kmalu organizirajo tudi v zadržni organizaciji. Izobrazba pa igra v obeh slučajih veliko in zelo važno ulogo. Kjer pa delavci niso strokovno organizirani, se tudi ne morejo organizirati v zadržništvo, ker ne vedo ceniti pomena organizacije. Kjerkoli se je ustanovila za-

družna prodajalna, opazimo, da so bili ustanovitelji iste strokovno in tudi politično organizirani delavci. In čim bolj trdno so delavci strokovno organizirani, tem boljše vspeva zadržna prodajalna. Pripeti se tudi, da slučajno velepodjetniki ali kapitalisti in srednji sloji delujejo z zadržnami, toda ne iz onega namena, iz katerega delujejo organizirani delavci. Prvi delujejo radi sebičnosti in dobičkaželjnosti in iz raznih zavratnih, a tajnih namenov, dočim zadnji delujejo v zadrugah iz poštenih namenov, da si opomorejo v sedanji veliki draginji vseh življenjskih potrebščin. Akoravno je takorekoč teoretično zadržništvo nerazredno gibanje, je praktično gibanje delavskega razreda, gibanje organiziranega delavstva, in boj zadrug se mora imenovati boj organiziranega delavstva za izboljšanje delavskega položaja. Kajti zadržniki so se organizirali v ta namen, da vodijo boj proti vsem ljudskim izkoriščevalcem, vlepofitarjem in isti boj vodijo delavci, strokovno organizirani. Cilj je eden in isti, edino taktika ali način boja je drugi. Cilj imata pa obe struji isti, namreč priboriti članom obeh organizacij življenjski obstoj.

Da je boj strokovno organiziranih delavcev za izboljšanje delavskega položaja zaedno tudi boj za drug, so izpoznali zadržniki v Angliji. Za časa zadnjega velikega železničarskega štrajka v Angliji so zadržniki delali z roko v roki s stavkarji, akoravno so bile zadruge vslede tega štrajka zelo prizadete. Kajti spoznali so, da so tudi zadruga prizadete, ako stavkarji ne izvoljuje svoje zmage. Ko je bila kriza največja, so zadržniki sklenili na vse

skega proletarijata izpregledal! -- Proletarac.

Ne ubijaj! Mojster v zavijanju resnice, je slovensko klerikalno časopisje. To je že znana stvar. Dični »Slovenec« na se je v št. 113. od 20. t. m. zopet pokazal v pravi luči. Med tem ko se zviija in trudi, dokazati, da je edino politika klerikalcev prava in miroljubna, se zaleti in piše: »Naša stranka je navajena trdega boja. Podila se je v boju, rastla v boju, v eni roki meč...« itd. Dobro si zarjul lev! Mi pa vemo, da so še druga sredstva dobra, branijo klerikalno vladodržstvo. Kdor je bil na Zalošk. cesti, je videl tudi puške! Kristus je rekel: »Ne ubijaj!« -- S.

Privatni nameščenci za popolni nedeljski počitek. Koncem tega meseca bodo organizirali privatni nameščenci po celi državi zbornice, kjer bodo zahtevali uvedbo popolnega nedeljskega počitka, ker posebno manjši trgovci ob nedeljah še vedno hočejo, da se dela.

Sodrug Jernej Bizjak umrl. Dne 22. maja je umrl v Ljubljani vrli sodrug Jernej Bizjak. Pred več časom mu je padel na glavo drog ter ga tako poškodoval, da si izprva ni bilo vidnih posledic, da je po mučni dolgotrajni bolezni preminil. Delat je kot usnjarski pomočnik v Pollakovih tovarni okoli 15 let. Počivaj v miru!

Regent Aleksander je podpisal naredbo o izmenjavi in popolnitvi v splošni uredbi vsencilišč.

Drugo porotno zasedanje v Celju se prične dne 7. junija 1920.

Toča! Dne 19. tm. je padala v šoštanjskem okraju kakor oreh debela toča in uničila velik del letošnje letine.

Odprava mitnic v Celju. V seji gerentskega sosveta 20. maja v Celju se je sklenilo, da se opuste mitnice s 1. julijem t. l. Mitničarjem se takoj odpovedo službe, da si lahko pravočasno poiščejo druge.

Uvedenje selske službe. 7 dnevi 1. junija se uvede pri kr. poštni uradu Radomlje dostavljanje poštinih pošiljatev po selskem pismonošiji v sledeče vasi: Rova, Volčji potok, Homec. Dostavljanje se bo vršilo vsak dan razen nedelje.

Smrtna nesreča na državnem kolodvoru. Na državnem kolodvoru je smrtno ponesrečil dne 26. t. m. hotelir Martin Plešivičnik iz Trbiža. Pri prenikanju vozov je po svoji neprevidnosti prišel pod stroj, ki mu je odtrgal obe nogi nad kolenom. Vsled izkrevavitve je umrl.

Ljubljanski lahkoživci elegani nočejo niti slovenske umetnosti podpirati. Radi sicer občudujejo razne operne, operetne in baletne krasotice, toda žrtvovati obulosa za »opero«, to jim ne pade na um. V soboto je obiskala četvorica nadebudnih

ljubljskih elegantov opero, vstopili so kot kavalirji v neko parterno ložo na levo -- brez vstopnic. Ko je vratar Kolar zahteval vstopnice, bili so gospodje zelo ogorčeni. Poklicati je moral tam službojočega stražnika, ki jih je odpeljal na policijo. Zadeva pride pred sodišče.

Izpred sodišča.

Detomoriška -- oproščena. Problem detomora? Od onih davnih časov, ko je nekda ljubljanska porota oprostila neko detomorilko -- hčerko bogatina, ima ljubljansko porotno sodišče to navdalo, da oprošča vse detomorilke. Včeraj je stala pred ljudskimi sodniki 21letna deklica -- Rozalija Dolinšek, hčerka kočarja na Zgor. Blatu pri Grosupljem. Dekle -- v čoli je napredovala z dobrimi uspehi -- je stopila kot kmečka deklica k kmetici Ani Skubičevi v Laniš. čih v službo. Seznanila se je s sosedovim hlapcem Antonom Matjašičem, ki je bil na fronti, kateremu so se pa oči odprle, da je pogledal v svet. Ta mladi hlapec je želel po njegovi izpovedbi poročiti Rozalijo, k. pa mu je prikrivala nosečnost. Rozalija postane nosna in dne 6. marca porodi dete ženskega spola. Dete krsti z blagoslovljeno vodo, je zadržala ter položi v škaf vode. Drugi dan zgoraj zjutraj pokoplje mrtvo dete v bližnjem gozdu. Dekle priznava detomor in tudi namen detomora. Porotniki so s sedmimi proti petim glasovom zanimali obtožnikino krivdno detomora, nakar jo je sodišče popolnoma oprostilo.

Kako se godi bogatino pred poroto!

Po končani razpravi proti Rozaliji Dolinšek zaradi detomora je takoj včeraj popoldne, dne 26. t. m. pričela druga razprava o »medvodski aferi« to je o veliki tatvini v skladišču državne železnice na postaji v Medvodah. Iz poteka celokupne včerajšnje razprave podajamo naslednje markantne momente.

Pred porotno sodišče stopijo: delavec Josip Kopač in Janez Jarc -- v spremstvu jetniških paznikov, ostali: France Jarce, bogatina Janez in Miha Jurčič svobodni v prazničnih oblekah. Delavec Josip Kopač ki skrbi za svojo pohabljeno mater, je vsled dolgotrajnega zapora oslabeel in suh, dočim so ostali dobro situirani.

V noči od 12. na 13. februarja letos je bilo vloženo v postajno skladišče drž. železnice v Medvodah. Obtoženci -- Janez Kopač, brata Janez in France Jarce -- kateri priznavajo brez olepšav dejanje -- so odnesli 14 vreč lanenega semena, 1 vrečo koruze, sodček grafitne barve. Laneno seme 10 vreč -- so odnesli v mlin bogatih mlinarskih bratov Ja-

neza in Mihe Jurčiča, ki leži tik mostu žel. proge preko Sorice v Svetju. Bogatina Janez in Miha Jurčič sta vreče lanenega semena sprejela, skrila in spravila v druge vreče ter sploh zakrila vse sledi. -- Vsi trije obtoženci -- »tatovi« izpovedujejo, da so jih bogati Jurčiči nagovarjali, k tatvini lanu, ker Jurčičevi imajo mlin za laneno olje.

Tekom razprave so bile zanimive izpovedbe prič. zlasti postajenačelnika Slavka Šubica, orožnika Sušnika in kmetice Jarce. Ko so dne 13. 2. 1920 zjutraj na kolodvoru v skladišču zasledili tatvino, so vodile vse sledi proti mlinu. Na poti so našli v gramovju štiri vreče lanenega semena Orožnik Sušnik je na zahtevo postajenačelnika napravil prvo hišno preiskavo v mlinu Jurčiča. Ta Jurčič je bil silno ogorčen. Kričal je: »To je škandal za našo hišo! Mi smo bogati, nam ni treba, da bi imeli od tatov!« Prva hišna preiskava je bila brezuspešna. Nikjer v mlinu niso našli semena. Na pustno nedeljo je Janez Jurčič dobil postajenačelnika Slavka Šubica v gostilni Novljan ter mu je zopet očital, zakaj je njegovi hiši, ki vživa čast in poštenje, ni pravil tak škandal s preiskavo Omenil mu je še: »Gospod načelnik! Tatovi so blizu Vas!« Tudi pri drugi hišni preiskavi je bil Jurčič zelo ogorčen. Kazal je polno denarnico tisočakov ter grozil postajenačelniku s tožbo. Ko so mu potem predstavili aretirane Jarce, je prebledel. Jarce mu je zabrusil: »Oncet je končana!« Nato se je bogati Jurčič udal. Na razpravi se oba Jurčiča krčevito branita, da bi ohranila čisto bogatinsko čast. Zagovorniki predlagajo nove dokaze in ugovarjajo proti visoki cen. Vsled tega ugovora je bila razprava preložena. Omenimo, da zagovarja ex offio delavca Kopača dr. I. C. Oblak.

Iz stranke.

Celjsko okrožje. Zaupniška konferenca za okrožje Celje se bo vršila v nedeljo, dne 30. maja ob 9. uri popoldne v gestilni »Zeleni Travnik« v Celju. Zaupniki so vabljeni osebno. Če kak zaupnik ni dobil vabila, naj se zanj oglasi pri okrožnem tajnistvu JSDS v Celju. Prešernova ulica 6. Brez vabila vstop ne bo dovoljen. -- Gustav Kolenc m. p.

Gospodarstvo.

= Pridelovanje sladkorne pese v Jugoslaviji. Hrvatski listi poročajo, da tudi sladkorna pesa pravo dobro uspeva in je upati, da bodo domače sladkorne tovarne letos pridelale 3000 vagonov sladkorja.

= Reševanje stanovanjskega vprašanja v Prahi. Občina je uređila svojo opekarno, ki daje za 1000 opek ceneje kot zasebne opekarne. Občina je kupila tudi svoj kamnolom, ker je kamenje pri zidavi cenejše kot opeka. Občina bo tudi sama žgala apno. Občina gradi v 7. okraju 3 velikih poslopji, ki bodo imela 240 stanovanj. V 9. okraju gradi 3 velika poslopja z 90 stanovanji. V notranjosti mesta zgradi poleg tega še 91 hiš, v okolici se gradi 300 družinskih hiš. Stroški za te gradnje bodo znašali 211 milijonov čehoslovaških kron. Občina je najela 150 milijonsko posojilo v to svrhu in ima letni deficit 12 milijonov.

Iz Slovenije.

Medvode - Goričane. (»Da se razumemo!«) V Smedniku se je vršil dne 13. maja shod Marijine družbe za žene, na katerem je gosp. župnik M. K. rekel, da jih bo izbrisal iz družbe, ako bodo njih možje in hčere vpisane v širokovno organizacijo kmetičnih delavcev. Delavke je klical tudi v »farovž«, kjer jim je prepovedoval, da bodo slabe matere, če bodo pri socialistih, da ne bo noben fant maral zanje itd. Gospod župnik: Bodite zanje brez skrbi glede fantov itd., saj so delavke in naše družice: Če jih pa izbršete iz Marijine družbe, pa nimajo nobene škode! Kako oporo pa je nudila Marijina družba delavkam leta 1908., ko je bila stavka v papirnicah Medvode-Goričane, kjer je bilo zaposlenih okoli 160 žensk in so bile vse v Marijini družbi? Nobene! In tako je tudi še danes! Kje in kdaj zastopate delavske koristi? Nikjer in nikoli! Ko so prišle naše žene in matere od omenjenega shoda, so nas začele zmerjati, ker smo strokovno organizirani, torej zato, ker si hočemo izboljšati naše in naših rodbin gnotno stanje! Kako naj torej spoštujemo duhovne, ki nam napravljajo preprič v družinah in hočejo razdreti delavske organizacije, da bi si ne mogli pridobiti boljše kruha? Zakaj smo ustanovili strokovno organizacijo? Da bi odvzeli delavkam in delavcem vero, gotovo ne, temveč zato, da se berimo proti kapitalizmu, ki nas izkorišča! Pribojrite si hočemo pravice! Ako župnik ne pozna programa naše strokovne organizacije, naj pride k našemu odboru, ki mu radevolje to pojasni. --

Plüberk. (Klerikalna kultura.) Klerikalci uprizarjajo zadnje dni ljute gonje proti socialnim demokratom. Shodi so sicer prepovedani, za klerikalce seveda ne. Klerikalni doktorji in teologi, mesto da bi resno kulturno delali med narodom, strastno huiskajo na tiste ki ne trobijo v klerikalni rog. Na shodu dne

13. t. m. smo se čudili, da pozna župnik Arnež toliko psovok. Naibrutnejše se je vedel neki g. Müller, ki je uprizoril tepež, njegovemu zgledu pa so sledili tudi gozdar Kenda davčni pisar Božič in še nekaj takih klerikalnih podrepanikov. Vemo tudi, kdo nas je v »Mira« tako nesramno napadel. Ali mi se ne bomo vsled tega razburjali, ker že od nekdaj poznamo klerikalne politične metode in vse klerikalno kulturo.

Aprovizacija.

Prodaja sladkorja. Na modre izkaznice se prodaja sladkor v aprovizaciji na Poljanski cesti št. 15, in sicer: dne 27. maja: na št. 46 od 8. do trčetrt na 9., na št. 47 od trčetrt na 9. do pol 10., na št. 48 od pol 10. do trčetrt na 9., na št. 47 od trčetrt na 12., na št. 51 od 3. do trčetrt na 4., na št. 52 od trčetrt na 4. do pol 5., na št. 53 od pol 5. do četrt na 6., na št. 54 od četrt na 6. do 6. -- Dne 28. maja: na št. 55 od 8. do trčetrt na 9., na št. 56 od trčetrt na 9. do pol 10., na št. 57 od pol 10. do četrt na 11., na št. 58 od četrt na 11. do 11., na št. 59 od 11. do trčetrt na 12., na št. 60 od 3. do trčetrt na 4., na št. 61 od trčetrt na 4. do pol 5., na št. 62 od pol 5. do četrt na 6., na št. 63 od četrt na 6. do 6.

Zamudniki dobe sladkor s številkami 1 do 30 dne 29. maja popoldne, s številkami 31 do konca dne 29. maja popoldne.

Prodaja sladkorja. Na bele sladkorne izkaznice št. 112, 113, 114 in 115 prodaja g. Temaž Mencinger, Resljeva cesta.

Drugi izkaz

prispevkov naših sodr. v Ameriki za naš socialistični tisk.

Lawrence, Pa.: Lavrenški strajkarji 10.00 dolarjev.

W. Newton, Pa.: Jugosl. socijalistični klub št. 32 5 dol.; po 1 dolar: A. Dtrin, J. Langerholz, J. Zorko; po 50c: J. Svetek, O. Tekauc, P. Skerjanc, J. Jarda; po 25c: A. Turk, J. Lajovec, F. Zupanc, A. Zmrzo, J. Kranc, J. Kobe, J. Juvan, A. Vehovec, J. Mlačnik, A. Witigaj, J. Ferjan, M. Homec, J. Jakoš, M. Sanel, A. Simčič, A. Kokej, A. Povirk, E. Vertačnik, M. Povirk, Š. Povirk, T. Lavrič, F. Kokoč, Suštar F. Ban, B. Potočnik, J. Kreč: po 10c: J. Nakrst, F. Marela, A. Dragar -- dol 16.70. Zadnji izkaz dol. 17.90. V tem izkazu dol 26.70. Skupaj dol. 44. 60.

Izdajatelj Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik: Jak. Vehovec. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Tovarniška kuharica se išče za takoj hlinjo; stanovanje prosto. Ponudbe na: Bloeknerjev zavod za oglaševanje, Zagreb. Jurjevska ul. 31.

Tovarniški mizar se išče za takojšnji nastop v zagrebško tovarno. Ponudbe pod sifro »Stolar 969« na Bloeknerjev zavod za oglaševanje Zagreb, I/78.

Elektrotehnik išče mesta za takojšen nastop. Ponudbe na: Friederik Kovan, Vetrinje, Koroško.

AMONIUM se prodaja. Naslov v upravi »NAPREJ«.

Rafija-ličeje za privezovanje trt in sadnega drevja, dalje tudi razna semena prodaja JOSIP URBANIČ, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Kupim vsako množino cinka in svinca po najvišjih cenah.

M. Ussar, kleparnica, Maribor, Schillerjeva ulica 17.

Pekovski pomočniki vsestransko izvežban se takoj sprejmejo. -- Ponudbe s pričevali na V. Bizjak in drug, Zdravilišče Rogaska Slatina.

Miši, podgane, stenice in ščurki ter ves mrčes mora poginiti, če se vporabljajo moja preizkušena najboljša in povsod hvaljena sredstva, kakor: za poljske miši 8 K, za podgane in miši 8 K, za ščurke 10 K, a posebno močna vrsta 20 K, posebna močna tinktura za stenice 10 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti mrčesom 6 in 12 K, tinktura proti ušcem pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri živini 6 in 10 K, prašek za uši v obleki in perilu 6 in 10 K, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) 10 K, prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti garjam 10 K. -- Pošilja po povzetju: Zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 40, Petrinjska ulica 3.

Tovarna Barva vsakovrstno -- blago. JOS. REICH Kemično čisti obleke. Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce. Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Podružnice: Maribor Gosposka ul. 38. Novomesto Glavni trg. Kočevje št. 39.

Skaboform se zopet dobiva! Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte v najbližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno dr. Flescha orig. Skaboformovo mazilo. Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder »Skaboform«. Dobiva se po vseh lekarnah. -- Generalna zaloga za Ljubljano in okolico Rihard Sušnik pri »Zlatem jellenu« IV., Marijin trg.

Sprejme se takoj služkinja za vsa hišna dela proti visoki plači in dobri hrani. Naslov pove upravništvo »NAPREJA«.

Eterično jelkino olje rektif. in Jelkin-Ekstrakt priporočam drogerijam, zdraviliščam itd.

Malinov sok (succus) prozorno čist, na drobno in debelo onim, ki razpolagajo z sladkorjem.

Sadne esence in kompozicije za izdelavo pokalic so vedno razpoložljive za Sodavičarje.

Srečko Potnik, Ljubljana, Slomškova ulica 27. 209

M. Kuštrin Pnevmatike za auto in kolesa. Gumijevi trakovi za trle. Zice vsakovrstne za električne napeljave. Ljubljana Dunajska cesta št. 20. 537

Na debelo!

Medica & Co. veletrgovina manufaktura Ljubljana, Sodna ul. 7.

PEKO-ČEVLI najeleganternjih oblik in najboljšje kakovosti zopet došli! PETER KOZINA & Co. Ljubljana Breg šte. 20 Ljubljana. Dobivajo se v ljubljanskem skladišču tov. čevljev.